

Vurdering af erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelse om konditionalitet

Baggrund

Bekendtgørelsen supplerer EU-reglerne om konditionalitet som omhandlet i artikel 83-86 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013.

Af erhvervsøkonomisk betydning vurderes navnlig bekendtgørelsens bestemmelser om GLM-krav (krav til god landbrugs- og miljømæssig stand af landbrugsarealer) samt i mindre grad bestemmelserne om digital kommunikation.

Konditionalitetssystemet svarer principielt til de hidtidige regler om krydsoverensstemmelse. Begge mekanismer omhandler således, at overtrædelse af visse regler kan sanktioneres med træk i landbrugsstøtte. Som udgangspunkt afløses krydsoverensstemmelse af konditionalitet fra den 1. januar 2023. En overgangsregel i EU-retten medfører dog, at krydsoverensstemmelse og konditionalitet til og med 2025 vil gælde sideløbende for visse støttemodtagere som til og med 2025 modtager tilskud fra ordninger under landdistriktsprogrammet 2014-2022.

Konditionalitet er for så vidt en frivillig ordning, at den alene omfatter modtagere af støtte under bestemte ordninger, jf. artikel 83, stk. 1, i forordning (EU) 2021/2116 og afsnittet om berørte virksomheder nedenfor.

GLM-krav

Bestemmelserne om GLM-krav fastætter minimumsstandarder for landbrugere og andre støttemodtagere for hver GLM-norm, som fremgår af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021. Pligten hertil fremgår af forordningens artikel 13.

Det nævnte forordningsbilag fastsætter i sig selv visse minimumskrav til de minimumsstandarder, medlemsstaterne skal fastsætte. Nærværende erhvervsøkonomiske vurdering angår som udgangspunkt alene effekter af bekendtgørelsen, som går ud over disse minimumskrav.¹

De GLM-krav, som fremgår af bekendtgørelsen, er fastsat i henhold til den strategiske plan, som Kommissionen har godkendt for så vidt angår Danmark, jf. forordning (EU) 2021/2115. Pligten til fastsættelse af nationale regler i overensstemmelse med CAP-planens indhold følger af artikel 9 i den nævnte forordning.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelsen for så vidt angår GLM-krav behandles nedenfor under ”Øvrige efterlevelseseffekter”.

¹ Jf. det anførte om rammelovgivning m.v. i skabelonen på side 27 af Erhvervsstyrelsens vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger, maj 2021.

Vurderingen i nærværende dokument belyser alene konsekvenser for virksomheder, som overholder kravene.² På den baggrund er der ikke angivet konsekvenser af krav til landbrugere, som i forvejen følger af anden lovgivning, selvom inddragelsen af kravet som GLM-krav bevirker, at manglende overholdelse kan føre til træk i landbrugsstøtten.

Digital kommunikation

Efter bekendtgørelsen kan Landbrugsstyrelsen stille krav om, at landbrugere, når dette er nødvendigt i forbindelse med kontrol af konditionalitet, at oplysninger i form af fotos til brug for bestemmelse af afgrødetype af støttemodtager afgives digitalt ved hjælp af en applikation, som Landbrugsstyrelsen stiller til rådighed.

De erhvervsøkonomiske konsekvenser heraf beskrives nedenfor i afsnittet vedrørende administrative konsekvenser.

Konklusioner

De erhvervsøkonomiske konsekvenser af bekendtgørelsen vurderes på det foreliggende grundlag primært at følge af GLM 7 om afgrøderotation, hvor de årlige øvrige efterlevelseseomkostninger ud fra et forenklet estimat anslås til et tab for landbruget på 0,5 mio. kr. i begge årene 2023 og 2024 samt 3,8 mio. kr. om året i perioden 2025-27.

De øvrige erhvervsøkonomiske konsekvenser vurderes hovedsageligt at følge af forordningsgrundlaget, hvorved navnlig henvises til omtalen af GLM 8 i nedenstående.

Baggrunden for konklusionerne beskrives nærmere nedenfor.

Berørte virksomheder

De virksomheder, som er omfattet af konditionalitet, er afgrænset i artikel 83, stk. 1, litra a-c, i forordning (EU) 2021/2116. I Danmark indebærer dette, at konditionalitet omfatter modtagere af landbrugsstøtte i form af direkte betalinger, herunder navnlig grundlæggende indkomststøtte, og støtteordninger til landdistriktsudvikling.

Bekendtgørelsens krav forventes på den baggrund at berøre ca. 34.800 landbrugere. Herunder forventes GLM-kravene at berøre ca. 2.600.000 ha landbrugsjord.

Administrative konsekvenser

Landbrugsstyrelsens mulighed for, når dette er nødvendigt i forbindelse med kontrol af konditionalitet, at stille krav om, at oplysninger i form af fotos til brug for bestemmelse af afgrødetype af støttemodtager afgives digitalt via app, forventes navnlig at kunne blive bragt i anvendelse i forbindelse med kontrol af GLM 7 om afgrøderotation, men vil også kunne anvendes i forbindelse med anden kontrol under konditionalitet.

I det hele forventes muligheden kun sjældent anvendt i forbindelse med selve kontrollen af konditionalitet, idet de nødvendige oplysninger om afgrøder på de enkelte marker som udgangspunkt forventes fastlagt i forbindelse med landbrugers årlige ansøgning om støtte i Fællesskema sammenholdt med oplysninger om afgrødetype fra satellitmonitorering.

² Jf. afsnit 5.9 af Erhvervsstyrelsens vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger, maj 2021

For så vidt angår fastlæggelsen af afgrøder til brug for kontrol af GLM 7 er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at eventuelle administrative konsekvenser heraf følger af GLM-normen, som denne fremgår af bilag III til forordning (EU) 2021/2115.

På den baggrund vurderes bekendtgørelsen ikke at bevirke væsentlig erhvervsøkonomiske konsekvenser af administrativ karakter.

Øvrige efterlevelseseffekter

Nedenfor gennemgås de erhvervsøkonomiske konsekvenser af nye de krav til landbruger, som de enkelte regler om GLM i bekendtgørelsesudkastet bevirker.

GLM 1 vedrørende opretholdelse af permanente græsarealer

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 1 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

Hovedgenstand	Norm	Hovedmålsætning med norm
Klimaforandringer (modvirkning af og tilpasning til)	Opretholdelse af permanente græsarealer på grundlag af en andel af permanente græsarealer i forhold til landbrugsareal på nationalt, regionalt eller subregionalt plan eller i en sammenslutning af bedrifter eller en enkelt bedrift sammenlignet med referenceåret 2018 Maksimalt fald på 5 % i forhold til referenceåret	Almindelig bestemmelse til beskyttelse mod omstilling til andre landbrugsmæssige anvendelsesformål for at bevare kulstoflagrene

Af CAP-planen følger, at hvis andelen af permanent græs falder i forhold til 2018 træder følgende krav i kraft:

- Hvis andelen af permanent græs falder med mindst tre pct. i forhold til ratioen, kan der indsættes restriktioner mod omlægning eller opløjning i det indeværende år og efterfølgende år, så det forhindres, at der sker yderligere fald.
- Hvis andelen af permanent græs falder med mindst fem pct. i forhold til ratioen, skal alle landbrugere genetablere arealer med permanent græs.

Bekendtgørelsen fastsætter ikke en minimumsstandard i henhold til forordningsnormen. Det skyldes, at den aktuelt ikke medfører krav til landbrugere.

Der er således ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser af det aktuelle udkast til bekendtgørelse for så vidt angår GLM 1.

GLM 2 vedrørende beskyttelse af vådområder og tørveområder

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 2 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

Hovedgenstand	Norm	Hovedmålsætning med norm
Klimaforandringer (modvirkning af og tilpasning til)	Beskyttelse af vådområder og tørveområder (fodnote til normen: "Medlemsstaterne kan i deres strategiske planer fastsætte, at	Beskyttelse af kulstofrige jorder

	<p>denne GLM-norm først finder anvendelse fra ansøgningsåret 2024 eller 2025. I sådanne tilfælde skal medlemsstaterne bevise, at udsættelsen er nødvendig for oprettelsen af forvaltningssystemet i overensstemmelse med en detaljeret planlægning.</p> <p>Når medlemsstaterne fastlægger GLM 2-normen, sikrer de, at der på de pågældende arealer kan opretholdes en landbrugsaktivitet, der er egnet til at kvalificere jorden som landbrugsareal.”)</p>	
--	--	--

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 2 krav om, at der på arealer, der er beliggende inden for områder, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, og som udpeges af Landbrugsstyrelsen på baggrund af højt indhold af organisk kulstof (minimum 12 pct.), må der ikke foretages pløjning.

Områder, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven, er i forvejen omfattet af et pløjeforbud efter lovens § 4, stk. 1.³ At forbuddet også udgør GLM-krav bevirker alene potentielle konsekvenser – i form af støttetræk – for landbrugere, der ikke overholder det.

Der er således ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser af udkastet til bekendtgørelse for så vidt angår GLM 2.

GLM 3 vedrørende afbrændingsforbud

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 3 (konditionalitetsområdet ”Klima og miljø”):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Klimaforandringer (modvirkning af og tilpasning til)	Forbud mod afbrænding af stubmarker, undtagen af plantesundhedshensyn	Bevaring af jordens indhold af organiske stoffer

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 3 et forbud mod afbrænding af afgrødestub på omdriftsarealer. Afbrændingsforbuddet gælder ikke for afbrænding af halm fra frøgræsser på arealer, hvor afgrøden dyrkes det følgende år.

Forbuddet følger i forvejen af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse om forbud mod markafbrænding. Ligeledes følger undtagelsen vedrørende halm fra frøgræsser af § 1, stk. 2, i den nævnte bekendtgørelsen.

De øvrige undtagelser efter § 1, stk. 2, i bekendtgørelse om forbud mod markafbrænding er enten ikke relevante for afbrænding af afgrøder og stub på omdriftsarealer eller ikke nødvendige af hensyn til plantesundhedshensyn, jf. forordningens krav herom.

³ Jf. lov nr. 1057 af 30. juni 2020 om ændring af lov om naturbeskyttelse.

Der følger således ingen erhvervsøkonomiske konsekvenser af udkastet til bekendtgørelse for så vidt angår GLM 3.

GLM 4 vedrørende bræmmer langs vandløb og søer

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 4 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Vand	Anlæggelse af bræmmer langs søer og vandløb (fodnote til normen: "Bræmmerne langs vandløb i henhold til denne GLM-norm skal som hovedregel og i overensstemmelse med EU-retten overholde en mindstebredde på 3 meter uden brug af pesticider og gødning. I områder med betydelig afvandings- og vandingsgrøfter kan medlemsstaterne, hvis det er behørigt begrundet for disse områder, justere minimumsbredden i overensstemmelse med særlige lokale forhold.")	Beskyttelse af vandløb mod forurening og afstrømning

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 4, at jordbehandling, gødsning, sprøjtning med pesticider samt dyrkning af andre afgrøder end græs og andet grøntfoder ikke må finde sted i en bræmme på 3 meter langs vandløb og søer omfattet af vandløbslovens § 69, stk. 1.

Der gælder i forvejen forbud mod dyrkning, jordbehandling, plantning og udbringning af gødning i en bræmme på 2 meter langs de nævnte vandløb og søer. Dette følger af vandløbslovens § 69, stk. 1, og gødningsanvendelsesbekendtgørelsens § 10, stk. 10.

Tilføjelsen af en ekstra meter til de omfattede bræmmestrækninger følger for så vidt angår forbud mod brug af pesticider og gødning direkte af forordning (EU) 2021/2115. Bekendtgørelsen tilføjer i forhold hertil et forbud mod øvrig dyrkning, jordbehandling og plantning.

Forbuddet omfatter i alt ca. 1.500 ha, hvoraf den ekstra meter, som udkastet til bekendtgørelse regulerer særskilt, udgør ca. 500 ha på landsplan. Dette berører formentlig de fleste landbrugere omfattet af konditionalitet.

GLM 4 spiller sammen med GLM 8, da 3 meter-bræmmerne kan indgå i opfyldelsen af kravet om 4 % ikke-produktive arealer efter GLM 8.

Kravet vurderes at medføre en mindre, varig produktionsbegrænsning som følge af bræmmeudvidelsen og det deraf følgende indskrænkede dyrkningsareal. Den selvstændige konsekvens af GLM 4 vurderes at være reduceret ved, at bræmmerne kan indgå som et ikke-produktivt element i opfyldelsen af GLM 8.

GLM 5 vedrørende jorderosion

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 5 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Jord (beskyttelse og kvalitet)	Jordbearbejdning, mindskelse af risikoen for jordforringelse og erosion, herunder hensyntagen til hældningsgraden	Minimumsarealforvaltning, der afspejler lokalitetsbestemt stand, for at begrænse erosion

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 5, at i perioden fra 1. oktober til og med den 15. februar i det følgende år må der ikke foretages pløjning af arealer, som har høj risiko for jorderosion. De omhandlede arealer udpeges af Landbrugsstyrelsen på baggrund af en estimeret jorderosionsrisiko ved vandafstrømning på minimum 7,5 tons jorderosion pr. ha/år på arealer der er mindst 0,75 ha sammenhængende polygon. .

Lettere jordbearbejdning som harvning er fortsat tilladt. Landbruger kan i stedet for pløjeforbuddet anvende alternative erosionshæmmende virkemidler, såsom udlæg af markbræmmer, småbiotoper eller brak på det erosionsfølsomme areal.

Kravet berører 958 bedrifter og 1.750 ha.

Pløjeforbuddet gælder for alle udpegede erosionsfølsomme arealer, uanset jordtype. I modsætning til andre jordtyper skal lerjorder helst pløjes om efteråret, hvis landbruger planlægger at lave forårssåede afgrøder, hvilket GLM 5 forhindrer. Dog kan landbrugere på disse jorder fortsat lave bl.a. vintersæd, brak eller græs. Lerjorder udgør en meget lille andel af ovenstående arealer.

Der er begrænset arealmæssigt overlap med det eksisterende pløjeforbud på erosionsfølsomme områder under krydsoverensstemmelseskravet 1.37, som dækker ca. 2600 ha.

Kravet under konditionalitets GLM 5 vurderes – set uafhængigt af tidligere krav – at bevirke en meget lille produktionsbegrænsning, idet primært lerjord vil blive berørt af et pløjeforbud.

GLM 6 vedrørende jorddække

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 6 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Jord (beskyttelse og kvalitet)	Minimumsjorddække for at undgå bar jord i de perioder, der er mest følsomme (fodnote til normen: "I behørigt begrundede tilfælde kan medlemsstaterne i de berørte regioner tilpasse minimumsnormerne for at tage hensyn til den korte vækstperiode, der følger af vinterperiodens længde og strengthed.")	Beskyttelse af jorden i de mest følsomme perioder

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 6, at støttemodtager skal sikre, at der er jorddække på omdriftsarealer og arealer med permanente afgrøder i følgende perioder:

- 1) Fra høst til 1. oktober: Alle arealer.
(Det vil sige, at krav om jorddække på tunge lerjorder (JB 7-9) og arealer med roer gælder indtil 1. oktober.)
- 2) Fra høst til 20. oktober: Arealer med flerårige vedplanter eller gartneriafgrøder samt arealer med jordbundstypeklassifikationerne JB 5-6, 10 og 11. (Gælder ikke for arealer, hvor der senest er høstet roer)
- 3) Fra høst til 1. februar i det følgende år: Arealer med jordbundstypeklassifikationerne JB 1-4. (Gælder ikke for arealer med flerårige vedplanter eller gartneriafgrøder og arealer, hvor der senest er høstet roer)

Der stilles ikke krav til typen af jorddække, der må anvendes til at opfylde kravet. Jorddækket kan f.eks. bestå af vintersæd, efterafgrøder, lavskov, planterester (stub), brak med etableret plantedække og/eller naturligt fremspiret plantedække, naturlig vegetation mv.

Undtaget fra kravet er arealer med omdriftsgræs og permanent græs, planteskoler og arealer, hvor der senest er høstet kartofler. Jordbehandling kan endvidere ske i forbindelse med omlægning til anden afgrøde, hvis denne er sået senest 4 uger efter jordbehandlingen. Desuden kan der uanset jorddækkekravet foretages mekanisk ukrudtsbehandling på arealer, der dyrkes efter økologisk praksis.

GLM 6 afspejler som udgangspunkt de nuværende regler og landbrugspraksisser. Det er derfor vurderingen, at GLM 6 i hovedsagen ikke påfører yderligere omkostninger i erhvervet.

Kravet vurderes potentielt i et vist omfang at kunne bevirke behov for justering af jordbrugspraksis for arealer med gartneriafgrøder, der er omfattet af et krav om jorddække fra høst til 20. oktober, og hvor jordbehandling kan være nødvendig. Da der udestår visse afklaringer om kravets nærmere indhold, vurderes det på nuværende tidspunkt ikke muligt at fastslå omfanget af dette behov nærmere. Det er dog umiddelbart forventningen, at det vil være muligt at foretage den nødvendige jordbehandling, herunder jordbehandling med henblik på minimering af sygdomsrisici og fjernelse af spildfrø, uden at dette vil udgøre en overtrædelse af jorddækkekravet, der vil indebære sanktioner efter konditionalitetssystemet. Det samme gælder almindelig praksis med hensyn til successiv høst af gartneriafgrøder.

De reelle erhvervsøkonomiske konsekvenser vurderes herefter på ovenstående grundlag ikke at ville være af betydning.

GLM 7 om afgrøderotation

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 7 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Jord (beskyttelse og kvalitet)	Omdrift på agerjord, undtagen for afgrøder, der dyrkes under vand (fodnote til normen: Omdrift består af en udskiftning af afgrøden mindst en gang om året på parcellniveau (undtagen flerårige afgrøder, græs og andet grøntfoder og	Bevarelse af jordens potentiale

	<p>braklagt jord), herunder passende forvaltede bialfgrøder.</p> <p>På grundlag af forskellige landbrugsmetoder og landbrugsmæssige klimaforhold, kan medlemsstaterne i de berørte regioner tillade anden praksis med øget vekseldrift med bælgafgrøder eller afgrødediversificering, som har til formål at forbedre og bevare jordens potentiale i overensstemmelse med målene for denne GLM-norm.</p> <p>Medlemsstaterne kan fra forpligtelsen i henhold til denne norm fritage bedrifter:</p> <p>(a) hvor mere end 75 % af agerjorden anvendes til produktion af græs eller andet grøntfoder, er braklagt, anvendes til dyrkning af bælgfrugter eller er omfattet af en kombination af disse anvendelser</p> <p>(b) hvor mere end 75 % af det støtteberettigede landbrugsareal er anvendt som permanente græsarealer, til produktion af græs eller andet grøntfoder eller til dyrkning af afgrøder under vand enten i en betydelig del af året eller i en betydelig del af dyrkningscyklussen eller er omfattet af en kombination af sådanne anvendelser eller</p> <p>(c) med en størrelse på op til 10 hektar agerjord.</p> <p>Medlemsstaterne kan indføre en maksimumsgrænse for det areal, der er dækket af en enkelt afgrøde, for at undgå store monokulturer.</p> <p>Landbrugere, der er certificeret i henhold til forordning (EU) 2018/848, anses for at overholde denne GLM-norm.)</p>	
--	---	--

GLM 7 indebærer overordnet et krav om årligt sædskifte på mindst 35 pct. af alle bedriftens omdriftsarealer, så der hvert år dyrkes en ny afgrøde på arealet i forhold til, hvad der var på arealet året før. Desuden indebærer GLM 7, at ingen afgrøder må dyrkes i mere end tre år på det samme omdriftsareal. Sidstnævnte gælder fra og med kalenderåret 2022 og fremover.

Afgrøderotation er normal praksis, men det vurderes, at kravene efter GLM 7 på nuværende tidspunkt ikke opfyldes på en række arealer. Med hensyn til kravet om 35 pct. årligt sædskifte er der således 12.000 ha, hvor sædskifte skal justeres. Desuden anslås det, at på 144.000 ha dyrkes samme afgrøde mere end 3 år, således at sædskifte også her skal justeres. Heraf er ca. 50.000 ha dyrket med majs, hvor der kan etableres græsudlæg. Disse kan anvendes som en del afgrødeskiftet, og derfor regnes der ikke med ekstraomkostninger på denne del. På den resterende del, 94.000 ha med andre afgrøder, skal der ske en omlægning af sædskifte.

Der er således et samlet areal på 12.000 ha i 2023 og 2024, hvor der skal ændres praksis, hvilket potentielt kan betyde en meromkostning. I årene 2025-27 er arealet 94.000 ha.

Som et forenklet estimat, kan man se på forskellen mellem dækningsbidraget for den hyppigst forekomne omdriftsafgrøde til et gennemsnit af disse, idet det formodes at man typisk vil skulle skifte fra en meget anvendt afgrøde til en mere gennemsnitlig. De to hyppigste afgrøder, vårbyg og vinterhvede, dækker hhv. 25 pct. og 22 pct. af det samlede omdriftsareal. De sammenlignes med et gennemsnit af afgrøder eksklusiv gartneriafgrøder og specialafgrøder. **Herudfra estimeres et samlet tab for landbruget på 0,5 mio. kr. i begge årene 2023 og 2024 samt 3,8 mio. kr. om året i perioden 2025-27.**

GLM 8 om beskyttelse af landskabstræk m.v.

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 8 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Biodiversitet og landskab (beskyttelse og kvalitet)	<ul style="list-style-type: none"> - Mindsteandel af landbrugsareal afsat til ikkeproduktive områder eller landskabstræk (fodnote udeladt her) - Mindsteandel på mindst 4 % af agerjord på bedriftsniveau afsat til ikkeproduktive arealer og landskabstræk, herunder braklagt jord. - Hvis en landbruger forpligter sig til at afsætte mindst 7 % af sin agerjord til ikkeproduktive arealer eller landskabstræk, herunder braklagt jord, under en udvidet bio-ordning i overensstemmelse med artikel 31, stk. 6, begrænses den andel, der skal henføres til overholdelsen af denne GLM-norm, til 3 %. - Mindsteandel på mindst 7 % af agerjord på bedriftsniveau, hvis dette også omfatter efterafgrøder eller kvælstofbindende afgrøder dyrket uden brug af plantebeskyttelsesmidler, hvoraf 3 % skal være braklagt eller ikkeproduktiv jord. Medlemsstaterne bør anvende vægtningsfaktoren 0,3 for efterafgrøder. 	Vedligeholdelse af ikkeproduktive landskabstræk og områder med det formål at forbedre biodiversiteten på bedriften

	<ul style="list-style-type: none"> - Bevarelse af landskabstræk - Forbud mod klipning af hække og træer i fuglenes yngletid - Som en valgmulighed foranstaltninger til at undgå invasive plantearter 	
--	---	--

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 8, hvilke elementer og arealer, der kan anvendes til at opfylde kravet om 4 % ikke-produktive arealer udlagt på agerjord. Dog kan andelen reduceres til 3 pct. hvis en landbruger forpligter sig til at afsætte mindst 7 pct. af sin agerjord til ikkeproduktive arealer eller landskabstræk, herunder braklagt jord, under en udvidet bio-ordning.

Det vurderes samlet, at GLM 8 – således som denne i Danmark følger af forordningsgrundlaget og bekendtgørelsen – indebærer en årlig meromkostning for erhvervet på 77,1 mio. kr. i perioden 2023-27, hvor denne omkostning er relateret til de yderligere elementer, som skal udlægges for at leve op til kravet. Den samlede erhvervsøkonomiske omkostning over perioden 2023-27 vil være ca. 385 mio. kr.

Der er under GLM 8 ikke mulighed for at anvende produktive elementer som efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder i kravets opfyldelse. På dette punkt adskiller kravet sig fra det hidtidige grønne krav om 5 % miljøfokusområder (MFO) på omdriftsarealer⁴, som aktuelt er en støttebetingelse for så vidt angår 30 % af de direkte betalinger.

Sammenholdt med det hidtidige grønne krav om 5 % miljøfokusområder (MFO) på omdriftsarealer kan konsekvenserne af GLM 8 opstilles således:

	Antal ha	EØK årligt	EØK for hele perioden
Elementer der i dag indgår i opfyldelsen af grønne krav	32.698	9,8 mio. kr.	49,2 mio. kr.
Nye elementer der skal udlægges for at leve op til GLM 8	32.939	77,1 mio. kr.	385,4 mio. kr.
Ialt	65.637	86,9 mio. kr.	434,6 mio. kr.

Det bemærkes, at konsekvenserne som følge af de nye elementer, der skal udlægges under GLM 8, i hovedsagen vurderes at følge af forordningsgrundlaget, jf. ovenstående uddrag af bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021.

Det bemærkes endvidere, at de elementer, der indgår i opfyldelsen af GLM8, er støtteberettigede til direkte betalinger og kan derved modtage grundbetaling.⁵

⁴ Jf. §§ 37 og 39ff.i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

⁵ Jf. artikel 4, stk. 4, litra b, nr. ii, i forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021.

Idet de regler om forbud mod beskæring af buskads og træer i fuglenes yngletid og kravene til bevarelse af GLM-landskabstræk, som bekendtgørelsen fastsætter, tilnærmelsesvis svarer til krav under krydsoverensstemmelse, og fordi de grundlæggende rammer for kravene følger af forordningen, vurderes bekendtgørelsen på disse punkter ikke at indebære erhvervsøkonomiske konsekvenser af betydning.

GLM 9 om beskyttelse af levesteder og arter

Uddrag af skema i bilag III til forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om GLM 9 (konditionalitetsområdet "Klima og miljø"):

<i>Hovedgenstand</i>	<i>Norm</i>	<i>Hovedmålsætning med norm</i>
Biodiversitet og landskab (beskyttelse og kvalitet)	Forbud mod omlægning eller pløjning af permanente græsarealer, der er udpeget som miljøfølsomme permanente græsarealer i Natura 2000-områder	Beskyttelse af levesteder og arter

Bekendtgørelsen fastsætter under GLM 9, at permanente græsarealer, som er beliggende inden for naturtyper i habitatområder, ikke må omlægges eller pløjes.

Arealet omfattet af GLM 9 kan stige gennem årene, såfremt flerårige græsarealer i de nævnte områder får status som permanent græs. Permanent græs omfatter arealer med græs i mere end fem på hinanden følgende år, hvor arealet det sjette år overgår til klassificering som permanent græs.

Forbuddet er delvist en videreførelse af et af de grønne krav. Det grønne krav indebærer et ligeledes et forbud mod pløjning og omlægning af permanente græsarealer, der er beliggende inden for miljømæssigt sårbare områder, hvorved forstås områder med højt kulstofindhold eller våde jordbundsforhold beliggende i Natura 2000 habitatnaturtyper.⁶

Udpegningskriterierne "højt kulstofindhold eller våde jordbundsforhold" er udgået under GLM 9.

De græsarealer, der er omfattet af GLM 9 udgør 19.393,33 ha. Af dette areal er 18.811,65 ha allerede omfattet af et pløje- og omlægningsforbud efter naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 4.

Af forskellen mellem de to arealer – 581,68 ha – er kun 2,68 ha anmeldt med en afgrødekode, som kan indikere intensiv drift. De resterende 579 ha er allerede ekstensivt drevne, hvilket kan indikere, at de alligevel ikke vil blive omlagt eller pløjet.

Kravet vurderes derfor at ville have små driftsmæssige konsekvenser.

Adfærdsvirkninger

GLM 5 og GLM 9 vurderes at kunne have den adfærdsvirkning, at landbrugere afholder sig fra jordbehandling, herunder pløjning, på marker, som kun delvist er omfattet af kravene, da det kan volde praktiske problemer at afgrænse jordbehandlingen til de omfattede områder. For så vidt angår GLM 5 vurderes i alt 23.000 ha estimeres at kunne blive berørt på denne måde.

⁶ Jf. §§ 37 og 48 i bekendtgørelse nr. 792 af 2. juni 2022 om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.